

Nagyrada két fő tényezőre, a borturizmusra és a Kis-Balatonra alapozza vonzását

Ahol újjávarázsolták a szőlőkultúrát

NAGYRADA Azt olvastam a honlapjukon, hogy a hegyen kötelező megkóstolni a legnevezetesebb nedűt, Kovács Ottónak a „Radai-rosseb” nevű borát, mert a hely szelleme miatt ezt csak itt lehet igazán megízlelni – mondom Zsiga Zsoltnak, Nagyrada polgármesterének, mire ő azt válaszolja, hogy kóstolás nélkül nem is lehet lejönni a hegyről.

Győrffy István

Turisztikai sorozatunk nagyradai állomásán azt is megtudom, hogy a falu két fő tényezőre, a borturizmusra és a Kis-Balatonra épít. Azonban egyik fejlődése sem zavartalan, mint ahogy a Radai-rosseb nevű bor nem is létezik önmagában...

A bortermelés viszont országos hírűvé vált a nagyradai Szelemi-hegyen. Mindig is jó bort kínáltak a hegyhátán az elmúlt évszázadok során, a térszerte elsőként épült borozó a környéken ezen a hegyhátán, amit szívesen felkerestek a zalakarosi fürdő vendégei, de sokan jöttek Nagykanizsáról, Keszthelyről vagy Hévízről is, hiszen Nagyrada közel van az említett idegenforgalmi központokhoz. A rendszerváltás után pedig jött egy svéd-magyar úr, nevezetesen Császár István, aki 2000-ben itt építette ki a borászatát. Ő lett a pécsi Cezar Winery pezsgőgyár tulajdonosa, s a nagyradai Szelemi-hegyen mintegy 100 hektár szőlőt telepített. Ezáltal lett a radai hegy a Zalai borút egyik állomása.

Szélesebb kitekintésben Nagyrada jelenleg a Zalai Borvidék központja, pontosabban 2008-tól a Zalai Borvidék Hegyközségi Tanácsa a faluban székel. Kevesen tudják már, hogy a zalai hazánk legnagyobb magyar borvidéke volt egykor. 1860-ban például 34 ezer borházat és pincét számoltak össze a megyében. Történetisége szerint azonban ez a borvidék ősidők óta a balatonmelléki borvidékhez tartozott, s csak 2006 óta viseli ismét a Zalai Borvidék nevet. A Zalai Borvidék

ken jelenleg 2 hegyközség működik, a Zalaszentgróti Hegyközség és a Dél-zalai Hegyközség, ez utóbbiba tartozik a radai hegyhát is.

Császár István szőlészete gépesített, errefelé ritkán látható kombájn szüretel, vagy metszi, permetezi a szőlőt, de nem kell szégyenkeznie Kovács Ottónak sem, aki szintén alkalmazza a modern technológiákat, viszont sok mindent megőrzött a hagyományokból is.

– Valami félreértésről lehet szó, mert Radai-rosseb borom nincs, viszont az összes borom „Gyógyír a Radai-rossebre” – mondja, amikor az ominózus Radai-rosseb bort keresem. – Ez egy marketing-szlogen, egy jelmondat, amit a Szelemi Tulajdon Hivatala 2012-ben vett Védjegylajstromba. Nagyrada a Radai-rossebről vált országos hírűvé a történelmünk során, az ország minden részében kicsúszik az emberek száján a káromkodás, például, hogy „Egye meg a radai-rosseb!” – magyarázza a házigazdánk. (A radai-rosseb eredetere több magyarázat is van. Az egyik: Nagy Lajos király nápolyi hadjárata során beszületett helyezették el itt egy ispotályban, s ők hozták be a szifiliszfertőzést. A másik, hogy a törököktől ered ez a betegség, a harmadik pedig, hogy a törökök elől megbúvó ma-

A falu és a Kis-Balaton medencéje a hegyről (fent). Jobbra a település történelmi látványossága, a gyönyörű neogótikus, 1894-ben felszentelt Szent István-templom. Az alsó képen a hegyet bortermeléséről is híressé tevő Császár pincészet épülete látható

Fotó: Győrffy István

gyarok lábát sebezte fel a sás és a nád, ami elfertőződött és nagyon nehezen gyógyult. Közülük az ispotály a legelképzelhetőbb, mivel a zalavári, majd később a zalaapáti apátságé volt a falu földjeinek nagy része, s ők gyógyítással is foglalkoztak.) Kovács Ottó pincéjében mindenestre a gyógyír szlogen megtalálható a puttonyon s a korásokon is.

– Miként alakul a borturizmus? Az idősebb, egykor mulatós németek egyre inkább elmaradnak, de a borértékesítéssel nincs gond. A környéken élők, értem alatta Zala, Somogy megyét, elviszik a jó bort. S ami nagyon fontos, egyre több a magyar turista. Rosszabb év pedig ne legyen,

mint az idej, akkor nem lesz probléma – összegez röviden Kovács Ottó.

A polgármester és Tulok Ferenc önkormányzati képviselő, aki évek óta fotózza a környéket, megmutatja a Szelemi-hegyhátat, amit igen jókedvében alkotott a teremtő, mert pazar kilátás nyílik innét a messzeségre. A Balaton irányába tekintve alattunk a falu páratlanul szép templomával, mögötte a Kis-Balaton nádasai barnállnak és kék víztükrük csillannak meg az őszi napfényben, mígnem a kéklő messzeségben Badacsony, Szigliget s a Keszthelyi-hegység tömbje zárja a látóhatárt. A másik oldalon a hullámzó dombok rozsdásodó erdői ejtenek ámulatba, né-

hány kisebb falu házai fehérlelenek, de látni Pogányvár pincéit, az ellenkező végen pedig az újudvari tévétoronyt az égre a párában.

A hegyen csak elvétve találunk elhagyott szőlőt, viszont egymás mellett sorakoznak az új telepítések, s a ritka szép új épületek.

– Ha jól számolom, legalább harminc szőlő van külföldi kézben. Sok svéd épített minden kényelemmel felszerelt pincét, ez ugye Császár Istvánnak köszönhető, aki Svédországban élt, sok barátját elhozta ide,

s nekik is megtetszett ez a vidék. A faluban is legalább hasonló számban vásároltak házakat külföldiek, de olyan is akad már, akitől magyar fiatalok veszik vissza az épületeket – tájékoztat Zsiga Zsolt.

– Most már az a baj, hogy azok a magyar fiatalok, akik korábban máshol próbáltak szerencsét, s akkor nem érdekelte őket a szőlő, bár most már szeretnék, nem tudnak

Olyan is akad, akitől magyar fiatalok veszik vissza az épületeket

sen kiharcolta ezt a jogot.) Lemegyünk a partra, ahol elvadult területet látunk, sással, csalánnal, kóróval benőve.

– Gondoznánk a part mentét mi is. Nem építenék semmit, csak szeretnék horgászni, megfigyelni a madarakat, s leülni egy kulturált, parki környezetben, gyermekeket idehozni, mint ahogy az a Kis-Balaton más partszakaszain lehetséges. Minden országgyűlési képviselőjelöltnél megválasztási feltételül szabtuk, hogy segítsen, de eddig senki nem tett semmit. Pedig erre építve tudnánk iskolások számára táborokat szervezni, télen korcsolyázni, de egyelőre elzárkózásba ütközünk – mondja Zsiga Zsolt, hangsúlyozva, hogy turisztikai szempontból Nagyradán a bor mellett továbbra is a Kis-Balatonra kívánnak építeni.

Az 1882-ben, Szent Orbán tiszteletére állított kereszt a Szelemi-hegyen. Zsiga Zsolt polgármester (bal oldali portré) elmondta: a falu turizmusa két fő tényezőre épül, a borturizmusra és a Kis-Balatonra. Kovács Ottó borász (középen) levédette a borral kapcsolatos szlogent. Jobbról Tulok Ferenc, aki fotósként sok éve örökíti meg Nagyrada tájait, mindennapjait

további képek, információk

zaol.hu
Zalai Hírlap Online